

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ПОМОРСКИМ ПРИВИЛЕГИЈАМА И ХИПОТЕКАМА

Члан 1.

Потврђује се Међународна конвенција о поморским привилегијама и хипотекама, сачињена у Женеви, 6. маја 1993. године у оригиналу на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Међународне конвенције о поморским привилегијама и хипотекама у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

International Convention on Maritime Liens and Mortgages

THE STATES PARTIES TO THIS CONVENTION,

CONSCIOUS of the need to improve conditions for ship financing and the development of national merchant fleets,

RECOGNIZING the desirability of international uniformity in the field of maritime liens and mortgages, and therefore

CONVINCED of the necessity for an international legal instrument governing maritime liens and mortgages,

HAVE DECIDED to conclude a Convention for this purpose and have therefore agreed as follows:

Article 1

Recognition and enforcement of mortgages, "hypothèques" and charges

Mortgages, "hypothèques" and registrable charges of the same nature, which registrable charges of the same nature will be referred to hereinafter as "charges", effected on seagoing vessels shall be recognized and enforceable in States Parties provided that:

(a) Such mortgages, "hypothèques" and charges have been effected and registered in accordance with the law of the State in which the vessel is registered;

(b) The register and any instruments required to be deposited with the registrar in accordance with the law of the State in which the vessel is registered are open to public inspection, and that extracts from the register and copies of such instruments are obtainable from the registrar; and

(c) Either the register or any instruments referred to in subparagraph (b) specifies at least the name and address of the person in whose favour the mortgage, "hypothèque" or charge has been effected or that it has been issued to bearer, the maximum amount secured, if that is a requirement of the law of the State of registration or if that amount is specified in the instrument creating the mortgage, "hypothèque" or charge, and the date and other particulars which, according to the law of the State of registration, determine the ranking in relation to other registered mortgages, "hypothèques" and charges.

Article 2

Ranking and effects of mortgages, "hypothèques" and charges

The ranking of registered mortgages, "hypothèques" or charges as between themselves and, without prejudice to the provisions of this Convention, their effect in regard to third parties shall be determined by the law of the State of registration; however, without prejudice to the provisions of this Convention, all matters relating to the procedure of enforcement shall be regulated by the law of the State where enforcement takes place.

Article 3

Change of ownership or registration

1. With the exception of the cases provided for in articles 11 and 12, in all other cases that entail the deregistration of the vessel from the register of a State Party, such State Party shall not permit the owner to deregister the vessel unless all registered mortgages, "hypothèques" or charges are previously deleted or the written consent of all holders of such mortgages, "hypothèques" or charges is obtained. However, where the deregistration of the vessel is obligatory in accordance with the law of a State Party, otherwise than as a result of a voluntary sale, the holders of registered mortgages, "hypothèques" or charges shall be notified of the pending deregistration in order to enable such holders to take appropriate action to protect their interests; unless the holders consent, the deregistration shall not be implemented earlier than after a lapse of a reasonable period of time which shall be not less than three months after the relevant notification to such holders.

2. Without prejudice to article 12, paragraph 5, a vessel which is or has been registered in a State Party shall not be eligible for registration in another State Party unless either:

(a) A certificate has been issued by the former State to the effect that the vessel has been deregistered; or

(b) A certificate has been issued by the former State to the effect that the vessel will be deregistered with immediate effect, at such time as the new registration is effected. The date of deregistration shall be the date of the new registration of the vessel.

Article 4

Maritime liens

1. Each of the following claims against the owner, demise charterer, manager or operator of the vessel shall be secured by a maritime lien on the vessel:

(a) Claims for wages and other sums due to the master, officers and other members of the vessel's complement in respect of their employment on the vessel, including costs of repatriation and social insurance contributions payable on their behalf;

(b) Claims in respect of loss of life or personal injury occurring, whether on land or on water, in direct connection with the operation of the vessel;

(c) Claims for reward for the salvage of the vessel;

(d) Claims for port, canal, and other waterway dues and pilotage dues;

(e) Claims based on tort arising out of physical loss or damage caused by the operation of the vessel other than loss of or damage to cargo, containers and passengers' effects carried on the vessel.

2. No maritime lien shall attach to a vessel to secure claims as set out in subparagraphs (b) and (e) of paragraph 1 which arise out of or result from:

(a) Damage in connection with the carriage of oil or other hazardous or noxious substances by sea for which compensation is payable to the claimants pursuant to international conventions or national law providing for strict liability and compulsory insurance or other means of securing the claims; or

(b) The radioactive properties or a combination of radioactive properties with toxic, explosive or other hazardous properties of nuclear fuel or of radioactive products or waste.

Article 5

Priority of maritime liens

1. The maritime liens set out in article 4 shall take priority over registered mortgages, "hypothèques" and charges, and no other claim shall take priority over such maritime liens or over such mortgages, "hypothèques" or charges which comply with the requirements of article 1, except as provided in paragraphs 3 and 4 of article 12.
2. The maritime liens set out in article 4 shall rank in the order listed, provided however that maritime liens securing claims for reward for the salvage of the vessel shall take priority over all other maritime liens which have attached to the vessel prior to the time when the operations giving rise to the said liens were performed.
3. The maritime liens set out in each of subparagraphs (a), (b), (d) and (e) of paragraph 1 of article 4 shall rank *pari passu* as between themselves.
4. The maritime liens securing claims for reward for the salvage of the vessel shall rank in the inverse order of the time when the claims secured thereby accrued. Such claims shall be deemed to have accrued on the date on which each salvage operation was terminated.

Article 6

Other maritime liens

Each State Party may, under its law, grant other maritime liens on a vessel to secure claims, other than those referred to in article 4, against the owner, demise charterer, manager or operator of the vessel, provided that such liens:

- (a) Shall be subject to the provisions of articles 8, 10 and 12;
- (b) Shall be extinguished
 - (i) after a period of 6 months, from the time when the claims secured thereby arose unless, prior to the expiry of such period, the vessel has been arrested or seized, such arrest or seizure leading to a forced sale; or
 - (ii) at the end of a period of 60 days following a sale to a *bona fide* purchaser of the vessel, such period to commence on the date on which the sale is registered in accordance with the law of the State in which the vessel is registered following the sale;whichever period expires first; and
- (c) Shall rank after the maritime liens set out in article 4 and also after registered mortgages, "hypothèques" or charges which comply with the provisions of article 1.

Article 7

Rights of retention

1. Each State Party may grant under its law a right of retention in respect of a vessel in the possession of either:
 - (a) A shipbuilder, to secure claims for the building of the vessel; or

(b) A shiprepairer, to secure claims for repair, including reconstruction of the vessel, effected during such possession.

2. Such right of retention shall be extinguished when the vessel ceases to be in the possession of the shipbuilder or shiprepairer, otherwise than in consequence of an arrest or seizure.

Article 8

Characteristics of maritime liens

Subject to the provisions of article 12, the maritime liens follow the vessel, notwithstanding any change of ownership or of registration or of flag.

Article 9

Extinction of maritime liens by lapse of time

1. The maritime liens set out in article 4 shall be extinguished after a period of one year unless, prior to the expiry of such period, the vessel has been arrested or seized, such arrest or seizure leading to a forced sale.

2. The one-year period referred to in paragraph 1 shall commence:

(a) With respect to the maritime lien set out in article 4, paragraph 1(a), upon the claimant's discharge from the vessel;

(b) With respect to the maritime liens set out in article 4, paragraph 1(b) to (e), when the claims secured thereby arise;

and shall not be subject to suspension or interruption, provided, however, that time shall not run during the period that the arrest or seizure of the vessel is not permitted by law.

Article 10

Assignment and subrogation

1. The assignment of or subrogation to a claim secured by a maritime lien entails the simultaneous assignment of or subrogation to such a maritime lien.

2. Claimants holding maritime liens may not be subrogated to the compensation payable to the owner of the vessel under an insurance contract.

Article 11

Notice of forced sale

1. Prior to the forced sale of a vessel in a State Party, the competent authority in such State Party shall ensure that notice in accordance with this article is provided to:

(a) The authority in charge of the register in the State of registration;

(b) All holders of registered mortgages, "hypothèques" or charges which have not been issued to bearer;

(c) All holders of registered mortgages, "hypothèques" or charges issued to bearer and all holders of the maritime liens set out in article 4, provided that the competent authority conducting the forced sale receives notice of their respective claims; and

(d) The registered owner of the vessel.

2. Such notice shall be provided at least 30 days prior to the forced sale and shall contain either:

(a) The time and place of the forced sale and such particulars concerning the forced sale or the proceedings leading to the forced sale as the authority in a State Party conducting the proceedings shall determine is sufficient to protect the interests of persons entitled to notice; or,

(b) If the time and place of the forced sale cannot be determined with certainty, the approximate time and anticipated place of the forced sale and such particulars concerning the forced sale as the authority in a State Party conducting the proceedings shall determine is sufficient to protect the interests of persons entitled to notice.

If notice is provided in accordance with subparagraph (b), additional notice of the actual time and place of the forced sale shall be provided when known but, in any event, not less than seven days prior to the forced sale.

3. The notice specified in paragraph 2 of this article shall be in writing and either given by registered mail, or given by any electronic or other appropriate means which provide confirmation of receipt, to the persons interested as specified in paragraph 1, if known. In addition, the notice shall be given by press announcement in the State where the forced sale is conducted and, if deemed appropriate by the authority conducting the forced sale, in other publications.

Article 12

Effects of forced sale

1. In the event of the forced sale of the vessel in a State Party, all registered mortgages, "hypothèques" or charges, except those assumed by the purchaser with the consent of the holders, and all liens and other encumbrances of whatsoever nature, shall cease to attach to the vessel, provided that:

(a) At the time of the sale, the vessel is in the area of the jurisdiction of such State; and

(b) The sale has been effected in accordance with the law of the said State and the provisions of article 11 and this article.

2. The costs and expenses arising out of the arrest or seizure and subsequent sale of the vessel shall be paid first out of the proceeds of sale. Such costs and expenses include, *inter alia*, the costs for the upkeep of the vessel and the crew as well as wages, other sums and costs referred to in article 4, paragraph 1(a), incurred from the time of arrest or seizure. The balance of the proceeds shall be distributed in accordance with the provisions of this Convention, to the extent necessary to satisfy the respective claims. Upon satisfaction of all claimants, the residue of the proceeds, if any, shall be paid to the owner and it shall be freely transferable.

3. A State Party may provide in its law that, in the event of the forced sale of a stranded or sunken vessel following its removal by a public authority in the interest of safe navigation or the protection of the marine environment, the costs of such removal shall be paid out of the proceeds of the sale, before all other claims secured by a maritime lien on the vessel.

4. If at the time of the forced sale the vessel is in the possession of a shipbuilder or of a shiprepairer who under the law of the State Party in which the sale takes place enjoys a right of retention, such shipbuilder or shiprepairer must surrender possession of the vessel to the purchaser but is entitled to obtain satisfaction of his

claim out of the proceeds of sale after the satisfaction of the claims of holders of maritime liens mentioned in article 4.

5. When a vessel registered in a State Party has been the object of a forced sale in any State Party, the competent authority shall, at the request of the purchaser, issue a certificate to the effect that the vessel is sold free of all registered mortgages, "hypothèques" or charges, except those assumed by the purchaser, and of all liens and other encumbrances, provided that the requirements set out in paragraph I (a) and (b) have been complied with. Upon production of such certificate, the registrar shall be bound to delete all registered mortgages, "hypothèques" or charges except those assumed by the purchaser, and to register the vessel in the name of the purchaser or to issue a certificate of deregistration for the purpose of new registration, as the case may be.

6. States Parties shall ensure that any proceeds of a forced sale are actually available and freely transferable.

Article 13

Scope of application

1. Unless otherwise provided in this Convention, its provisions shall apply to all seagoing vessels registered in a State Party or in a State which is not a State Party, provided that the latter's vessels are subject to the jurisdiction of the State Party.

2. Nothing in this Convention shall create any rights in, or enable any rights to be enforced against, any vessel owned or operated by a State and used only on Government non-commercial service

Article 14

Communication between States Parties

For the purpose of articles 3, 11 and 12, the competent authorities of the States Parties shall be authorized to correspond directly between themselves.

Article 15

Conflict of conventions

Nothing in this Convention shall affect the application of any international convention providing for limitation of liability or of national legislation giving effect thereto.

Article 16

Temporary change of flag

If a seagoing vessel registered in one State is permitted to fly temporarily the flag of another State, the following shall apply:

(a) For the purposes of this article, references in this Convention to the "State in which the vessel is registered" or to the "State of registration" shall be deemed to be references to the State in which the vessel was registered immediately prior to the change of flag, and references to "the authority in charge of the register" shall be deemed to be references to the authority in charge of the register in that State.

(b) The law of the State of registration shall be determinative for the purpose of recognition of registered mortgages, "hypothèques" and charges.

(c) The State of registration shall require a cross-reference entry in its register specifying the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily; likewise, the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily shall require that the authority in charge of the vessel's record specifies by a cross-reference in the record the State of registration.

(d) No State Party shall permit a vessel registered in that State to fly temporarily the flag of another State unless all registered mortgages, "hypothèques" or charges on that vessel have been previously satisfied or the written consent of the holders of all such mortgages, "hypothèques" or charges has been obtained.

(e) The notice referred to in article II shall be given also to the competent authority in charge of the vessel's record in the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily.

(f) Upon production of the certificate of deregistration referred to in article 12, paragraph 5, the competent authority in charge of the vessel's record in the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily shall, at the request of the purchaser, issue a certificate to the effect that the right to fly the flag of that State is revoked

(g) Nothing in this Convention is to be understood to impose any obligation on States Parties to permit foreign vessels to fly temporarily their flag or national vessels to fly temporarily a foreign flag.

Article 17

Depositary

This Convention shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 18

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be open for signature by any State at the Headquarters of the United Nations, New York, from 1 September 1993 to 31 August 1994 and shall thereafter remain open for accession.

2. States may express their consent to be bound by this Convention by:

(a) Signature without reservation as to ratification, acceptance or approval;
or

(b) Signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) Accession.

3. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the depositary.

Article 19

Entry into force

1. This Convention shall enter into force 6 months following the date on which 10 States have expressed their consent to be bound by it.

2. For a State which expresses its consent to be bound by this Convention after the conditions for entry into force thereof have been met, such consent shall take effect 3 months after the date of expression of such consent.

Article 20

Revision and amendment

1. A conference of States Parties for the purpose of revising or amending this Convention shall be convened by the Secretary-General of the United Nations at the request of one third of the States Parties.

2. Any consent to be bound by this Convention, expressed after the date of entry into force of an amendment to this Convention, shall be deemed to apply to the Convention, as amended.

Article 21

Denunciation

1. This Convention may be denounced by any State Party at any time after the date on which this Convention enters into force for that State.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument of denunciation with the depositary.

3. A denunciation shall take effect one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after the receipt of the instrument of denunciation by the depositary.

Article 22

Languages

This Convention is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT Geneva this sixth day of May, one thousand nine hundred and ninety-three.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned being duly authorized by their respective Governments for that purpose have signed this Convention.

МЕЂУНАРОДНА КОНВЕНЦИЈА О ПОМОРСКИМ ПРИВИЛЕГИЈАМА И ХИПОТЕКАМА

Женева ,6 мај 1993. године

ДРЖАВЕ УГОВОРНИЦЕ ове 7 конвенције,

СВЕСНЕ потребе унапређења услова за финансирање набавке бродова и развој националних трговачких флота,

ППРИЗНАВАЈУЋИ пожељност међународне унификације на подручју поморских привилегија и „Mortgage“-а, и због тога

УВЕРЕНЕ у нужност међународноправног инструмента који уређује поморске привилегије и „Mortgage“-а,

ОДЛУЧИЛЕ СУ у ту сврху да усвоје конвенцију и у ту сврху су се споразумеле како следи:

Признање и извршење „mortgage“-а, хипотека и терета

Члан 1.

„Mortgage“-а, хипотеке и уписиви терети исте природе, који ће као уписиви терети исте природе касније бити називани „терети“, засновани на поморским бродовима биће признати и извршени у државама уговорницама под условом:

а) да су такви „mortgage“-и, хипотеке и терети засновани и уписани у складу са правом државе у којој је брод уписан;

б) да су јавности доступни уписник и све исправе које се морају похранити код водитеља уписника према праву државе у којој је брод уписан, као и да се од водитеља уписника може добити извадак из уписника и копије тих исправа;

ц) да уписник или нека исправа из става 1. тачке б) овог члана, садржи бар име и адресу лица у чију је корист „mortgage“, хипотека или терет заснован или назнаку да та осигурања гласе на доносиоца, највиши износ осигураног износа ако је то услов према праву државе уписа, или, другачије, ако је тај износ одређен у исправама приликом оснивања „mortgage“-а, хипотека и терета, као и датум и друге напомене које у складу са правом државе уписа, одређују ред првенства у односу на друге уписане „mortgage“-е, хипотеке и терет.

Ред првенства и дејство „mortgage“-а, хипотека и терета

Члан 2.

Ред првенства уписаних „mortgage“-а, хипотека и терета међу њима и под резервом примене одредби ове Конвенције, њихово дејство према трећима одређује се према праву државе уписа. Међутим, под резервом примене одредби ове Конвенције, за све што се односи на поступак принудног извршења биће меродавно право државе у којој се спроводи извршење.

Промена власништва и уписа

Члан 3.

Са изузетком случајева предвиђених у чл. 11. и 12. ове конвенције, у свим другим случајевима који имају за последицу брисање уписа брода из националног уписника државе уговорнице, та држава неће допустити власнику брода брисање уписа брода из уписника све док сви уписани „mortgage“-и, хипотеке и терети не буду претходно избрисани или се не добије пристанак свих поверилаца „mortgage“-а, хипотека или терета. Ипак, када је брисање брода из уписника обавезно према националном праву државе уговорнице, а није последица добровољне продаје, повериоци уписаних „mortgage“-а, хипотека или терета биће обавештени о брисању брода које је у току с циљем да им се омогући да предузму одговарајућу радњу у циљу заштите њихових интереса; осим у случају престанка повериоца, брисање брода неће се обавити пре истека разумног рока који неће бити краћи од три месеца након одговарајућег обавештења тим повериоцима.

Под резервом примене члана 12. став 5. ове конвенције, брод који јесте или је био уписан у држави уговорници не може бити уписан у другој држави уговорници осим ако:

а) држава оригиналног уписника не изда исправу којом се потврђује да је упис брода брисан; или

б) држава оригиналног уписника не изда исправу којом се потврђује да ће упис брода бити брисан с непосредним дејством у време када буде обављен нови упис. Датум брисања уписа брода биће датум новог уписа брода.

Поморске привилегије

Члан 4.

Свака од следећих потраживања према власнику, закупцу, менаџеру или бродару биће осигурана поморском привилегијом на броду:

а) потраживања за плате и друге износе који се дугују заповеднику брода, официрима и другим члановима бродске посаде у вези са њиховим запослењем на броду, укључујући трошкове репатријације и доприносе за социјално осигурање који се плаћају у њихово име;

б) потраживање за смрт или телесне повреде које су се догодиле на копну или води, у непосредној вези са искоришћавањем брода;

ц) потраживања **по основу** награде за спашавање брода;

д) потраживања за лучке таксе, трошкове пловидбе каналима и другим пловним путевима, као и за трошкове пилотаже;

е) деликтна и квазиделиктна потраживања која произилазе из материјалног губитка или оштећења проузрокованог искоришћавањем брода, осим губитка или оштећења терета, контејнера и путничких ствари које се превозе на броду.

Никаква поморска привилегија неће теретити брод ради осигурања потраживања наведених у ставу 1. тач. б) и е) овог члана, које су настале или су последица:

а) штета насталих у вези са превозом уља или других опасних и штетних ствари морем за које се плаћа накнада према мађународним конвенцијама или

националном праву које предвиђа каузалну (објективну) одговорност и обавезно осигурање или други начин осигурања потраживања; или

б) радиоактивних својстава или комбинације радиоактивних својстава са отровним, експлозивним или другим опасним својствима нуклеарних горива, или радиоактивних производа или отпада.

Предност поморских привилегија

Члан 5.

Поморске привилегије наведене у члану 4. ове конвенције, имају предност у односу на уписане „mortgage“-е, хипотеке и терете, и ниједно друго потраживање нема предност пред тим поморским привилегијама, или пред „mortgage“-има, хипотекама или теретима који одговарају захтевима из члана 1. ове конвенције, осим у случајевима предвиђеним у члану 12. ст. 3. и 4. ове конвенције.

Поморске привилегије наведене у члану 4. ове конвенције имају ред првенства према наведеном редоследу, с тим да поморске привилегије које осигуравају потраживања **по основу** награде за спасавање брода имају предност пред свим другим поморским привилегијама који терете брод пре времена у којем су обављене радње због којих је настала наведена поморска привилегија.

Поморске привилегије наведене у члану 4. став 1. тач. а), б), д) и е) ове конвенције међусобно имају једнако право првенства (рангирање *pari passu*).

Поморске привилегије које осигуравају потраживање **по основу** награде за спасавање брода имају ред првенства супротан редоследу времена настанка потраживања коју осигуравају. Сматра се да су таква потраживања настала оног дана када је завршена свака појединачна радња спасавања.

Друге поморске привилегије

Члан 6.

Свака држава уговорница може према националном праву признати и друге поморске привилегије на броду, поред оних из члана 4. ове конвенције, за осигурање потраживања према власнику, закупцу, менаџеру или бродару, под условом да ће те привилегије:

- а) бити подвргнуте одредбама чл. 8, 10. и 12. ове конвенције;
- б) бити угашене

(i) истеком рока од шест месеци од времена настанка осигураног потраживања, осим ако пре истека тог рока брод буде заустављен или заплешен, а то заустављање или заплена доведу до присилне продаје брода; или

(ii) истеком рока од 60 дана од дана продаје брода купцу који је у доброј вери, а тај рок почиње да тече од дана кад је продаја брода уписана у складу са правом државе у којој је брод уписан након продаје;

без обзира који рок протекне први: и

ц) имати ред првенства након поморских привилегија наведених у члану 4. ове конвенције и након уписаних „mortgage“-а, хипотека и терета који испуњавају услове из члана 1. ове конвенције.

Право ретенције

Члан 7.

Свака држава уговорница може признати, у складу са националним правом, право ретенције у односу на брод који је у државини:

а) бродоградитеља у циљу осигурања потраживања за градњу брода; или

б) бродопоправљача у циљу осигурања потраживања за поправку, укључујући и реконструкцију брода обављену за време такве државине.

Такво право ретенције угасиће се када брод престане да буде у државини бродоградитеља или бродопоправљача на начин различит од заустављања или заплене.

Особине поморских привилегија

Члан 8.

Уз резерву примене одредби члана 12. ове конвенције, поморске привилегије прате брод без обзира на промену власништва или уписа или заставе.

Гашење поморских привилегија истеком времена

Члан 9.

Поморске привилегије из члана 4. ове конвенције, гасе се по истеку рока од годину дана, осим ако пре истека тог рока брод не буде заустављен или заплењен, тако да то заустављање или заплена доведу до присилне продаје.

Рок од годину дана из става 1. овог члана почиње да тече:

а) у односу на поморске привилегије наведене у члану 4. став 1. тачка а) ове конвенције, након искрцаја повериоца са брода;

б) у односу на поморске привилегије наведене у члану 4 став 1. тач. б) до е) ове конвенције, од дана када настану осигурана потраживања; овај рок не може бити обустављен нити прекинут, с тим да овај рок не тече за оно време за које заустављање или заплена брода нису били допуштени по закону.

Цесија и суброгација

Члан 10.

Цесија и суброгација потраживања које је осигурано једном од поморских привилегија има за последицу цесију или суброгацију те поморске привилегије.

На повериоце поморских привилегија не може се суброгирати накнада која се дугује власнику брода на основу уговора о осигурању.

Обавештење о принудној продаји

Члан 11.

Пре принудне продаје у држави уговорници, надлежни орган те државе предузеће потребне мере да обавештење, у складу са овим чланом конвенције, буде достављено:

- а) органу који води уписник бродова у држави уписа;
- б) свим повериоцима уписаних “mortgage“-а, хипотека и терета који не гласе на доносиоца; и
- ц) свим повериоцима уписаних “mortgage“-а, хипотека и терета који гласе на доносиоца, као и свим повериоцима поморских привилегија из члана 4. ове конвенције, под условом да су надлежној власти која води поступак принудне продаје пријављена њихова потраживања;
- д) уписаном власнику брода.

Такво обавештење мора бити достављена најмање 30 дана пре принудне продаје и треба да садржи:

а) време и место принудне продаје и такве напомене које се односе на принудну продају или поступак који води принудној продаји, а које ће надлежни орган државе уговорнице који води поступак одредити као довољне за заштиту интереса лица која имају право на обавештење; или

б) ако време и место принудне продаје не могу да буду одређени са сигурношћу, приближно време и очекивано место принудне продаје и такве напомене које се односе на принудну продају или поступак који води принудној продаји, а које ће надлежни орган државе уговорнице који води поступак одредити као довољне за заштиту интереса лица која имају право на обавештење. Ако је обавештење послато у складу са тачком б), накнадно обавештења биће послато када буду познати тачно време и место принудне продаје, али у сваком случају најмање седам дана пре принудне продаје.

Обавештење из става 2. овога члана мора да буде у писменом облику, и да буде предато било препорученом пошиљком или електронским, односно другим одговарајућим средством које даје потврду о пријему и достављено заинтересираним лицима из става 1. овог члана, уколико су позната. Поред тога, обавештење ће бити пренето и путем средстава јавног информисања (новине) у држави где се води поступак принудне продаје и ако се сматра потребним од стране надлежног органа која води поступак принудне продаје, у другим гласилима.

Дејства принудне продаје

Члан 12.

У случају принудне продаје брода у држави уговорници, сви уписани “mortgage“-и, хипотеке или терети, осим оних које је купац преузео на себе с пристанком повериоца, као и све привилегије и други терети било које природе престају да терете брод под условом:

- а) да се у време продаје брод налази на подручју јурисдикције те државе; и
- б) да је продаја обављена према праву те државе и одредбама члана 11. и овог члана Конвенције.

Трошкови и издаци настали заустављањем или запленом и накнадном продајом брода, намирују се први из износа који је постигнут продајом. Ти трошкови и издаци, између осталог, укључују трошкове одржавања брода и издржавања посаде, као и плате и друге износе и трошкове из члана 4. став 1. тачка а) ове конвенције, настале од тренутка заустављања или заплена брода. Остатак од износа који је постигнут продајом брода распоређује се у складу са одредбама ове конвенције до износа који је потребан за намирење предметних

потраживања. Након намирења свих повериоца, остатак износа, ако га има, исплатиће се власнику брода и биће слободно преносив.

Држава уговорница може предвидети у свом националном праву да ће у случају принудне продаје насуканог или потопљеног брода, који је на основу налога надлежних органа био уклоњен у сврху безбедности пловидбе или заштите морске средине, трошкови таквог уклањања бити плаћени из износа који је постигнут продајом брода пре свих осталих потраживања осигураних поморским привилегијама на броду.

Ако је у време принудне продаје брод у државини бродоградитеља и бродопоправљача који на основу права државе уговорнице у којој се обавља принудна продаја уживају право ретенције, тај бродоградитељ или бродопоправљач мора да преда брод у државину купца, али је овлашћен да тражи намирење својих потраживања из износа који је постигнут продајом брода након намирења повериоца поморских привилегија из члана 4. ове конвенције.

Када је брод који је уписан у једној држави уговорници био предмет принудне продаје у другој држави уговорници, надлежни орган те државе на захтев купца ће издати исправу којом се потврђује да је брод продат слободан од свих уписаних "mortgage"-а, хипотека и терета, осим оних које је купац преузео на себе, као и свих привилегија и других оптерећења под условом да су били испуњени захтеви из става 1. тач. а) и б) овог члана. Приликом издавања такве исправе, водитељ уписника мора да избрише све уписане "mortgage"-е, хипотеке и терете осим оних које је купац преузео на себе, као и да упише брод на име купца или, у зависности од случаја, да у циљу новог уписа изда исправу о брисању из уписника.

Државе уговорнице морају да осигурају да износ који је добијен принудном продајом брода буде стварно доступан и слободно преносив.

Домен примене

Члан 13.

Ако није другачије предвиђено овом конвенцијом, њене одредбе се примењују на све поморске бродове уписане у држави уговорници или у држави која није држава уговорница под условом да су њени бродови подвргнути јурисдикцији државе уговорнице.

Ништа у овој конвенцији неће стварати било какво права, нити омогућавати извршење било каквих права према броду који је у власништву или искоришћиван од стране неке државе и намењен јавним нетрговачким службама.

Комуникација међу државама уговорницама

Члан 14.

У сврху примене одредби чл. 3, 11. и 12. ове конвенције, надлежни органи држава уговорница овлашћени су да међусобно непосредно комуницирају.

Сукоб конвенција

Члан 15.

Ништа у овој Конвенцији неће утицати на примену одговарајуће међународне конвенције о ограничењу одговорности или националног права које се примењује.

Привремена промена заставе

Члан 16.

Ако је поморском броду уписаном у уписник бродова једне државе допуштено да привремено вије заставу друге државе, примењује се следеће:

а) у смислу овог члана, упућивања у овој конвенцији на „државу у којој је брод уписан“ или на „државу уписа“ подразумева државу где је брод био уписан непосредно пре промене заставе, а упућивање на орган који води уписник подразумева надлежни орган који води уписник у тој држави;

б) право државе уписа меродавно је за признавање уписаних „mortgage“-а, хипотека и терета;

ц) држава уписа тражиће да се у њен уписник унесе додатна белешка која упућује на државу чију заставу је броду привремено дозвољено да вије; исто тако држава, чију заставу је броду привремено дозвољено да вије, тражиће да се у њен уписник унесе додатна белешка која упућује на државу уписа;

д) ниједна држава уговорница неће допустити да брод уписан у тој држави привремено вије заставу друге државе све док се сви уписани „mortgage“-и, хипотеке и терети не испуне, или се не добије писмени пристанак свих повериоца таквих „mortgage“-а, хипотека и терета;

е) обавештење из члана 11. ове конвенције такође мора да буде предато надлежном органу који води бродски уписник у држави чију заставу је броду привремено дозвољено да вије;

ф) приликом издавања исправе о брисању из члана 12. став 5. ове конвенције, надлежни орган који води уписник бродова у држави чију заставу је броду било привремено дозвољено да вије, на захтев купца издаће исправу којом се потврђује да је право вијења заставе те државе опозвано;

г) ова конвенција ни на који начин не обавезује државу уговорницу да допусти страном броду да привремено вије њену заставу, или домаћем броду да привремено вије страну заставу.

Депозитар

Члан 17.

Ова конвенција биће депонована код генералног секретара Уједињених нација.

Потписивање, потврђивање, прихватање, одобрење и приступање

Члан 18.

Ова конвенција биће отворена за потписивање свим државама у главном седишту Уједињених нација у Њујорку од 1.09.1993. године до 31.07.1994. године, а након тог датума биће отворена за приступање.

Државе могу изразити свој пристанак да буду обавезане овом Конвенцијом:

а) потписивањем без резерве у погледу потврђивања, прихватања или одобрења; или

б) потписивањем које је подложно потврђивању, прихватању или одобрењу, праћено потврђивањем, прихватањем, одобрењем, или

ц) приступањем

Потврђивање, прихватање, одобрење или приступање обавиће се полагањем исправа са таквим учинком код депозитара.

Ступање на снагу

Члан 19.

Ова конвенција ће ступити на снагу шест месеци након што 10 држава пристане да се сматра обавезана њом.

За државу која је изразила пристанак да се сматра обавезаном овом конвенцијом, након што се испуне услови за њено ступање на снагу, такав пристанак производиће дејство три месеца након оног дана када је изражен.

Ревизија и измене и допуне

Члан 20.

Конференција држава уговорница у циљу ревизије или измена и допуна ове конвенције, сазваће генерални секретар Уједињених нација на захтев једне трећине

држава уговорница.

Пристанак на обавезивање овом конвенцијом, изражен након ступања на снагу измена и допуна ове конвенције, сматраће се да се односи на Конвенцију како је измењена и допуњена.

Отказивање

Члан 21.

Свака држава уговорница може у било ком тренутку да откаже ову конвенцију након дана када је ова конвенција ступила на снагу у односу на ту државу.

Отказивање ће се обавити полагањем исправе о отказивању код депозитара.

Отказивање ће произвести дејство истеком једне године, или дужег временског периода које може бити одређено у исправу о отказивању, након што депозитар прими исправу о отказивању.

Језици

Члан 22.

Ова конвенција је сачињена у једном оригиналном примерку на арапском, кинеском, енглеском, француску, руском и шпанском језику, од којих је сваки текст једнако веродостојан.

САЧИЊЕНО У ЖЕНЕВИ шестог маја хиљадудеветстотинадеведесет и треће.

У ПОТВРДУ НАВЕДЕНОГ су доле потписани представници, за то прописано овлашћени од својих влада, потписали ову конвенцију.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Међународне конвенције о поморским привилегијама и хипотекама, усвојене 1993. године, садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије према којем Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ

Усвајање Међународне конвенције о поморским привилегијама и хипотекама (у даљем тексту: Конвенција) резултат је потребе за остваривањем унификације у материји поморских привилегија и хипотека на међународном нивоу. Наиме, конвенције које су у овој материји донете 1926. године и 1967. године, никада нису ступиле на снагу, па се током времена све више осећала потреба за остваривањем међународне заштите дугорочног поморског кредита, имајући у виду да непостојање међународноправног инструмента, којим би се остварила нужна унификација различитих националних приступа овој материји, утиче на сигурност пословања међународних кредитора. Наиме, различита решења националних законодавстава у погледу броја признатих поморских привилегија довела су до рестриктивније политике банака и других финансијских институција у односу на дугорочни поморски кредит што нарочите импликације има на земље чији бродовласници, или бродари набавку бродова заснивају управо на дугорочном поморском кредиту. Имајући ово у виду, током времена наметнула се потреба да се приступи изради новог међународноправног инструмента.

Рад на изради ове конвенције започет је 1982. године у оквиру Међународног поморског одбора (у даљем тексту: СМИ), Међународне поморске организације (у даљем тексту: ИМО) и Конференције Уједињених нација за трговину и развој (у даљем тексту: UNCTAD) а окончан је дипломатском конференцијом одржаној у Женеви 6. маја 1993. године. Конвенција је ступила на снагу 2004. године, након што ју је ратификовао потребан број држава међу којима су Краљевина Шпанија, Руска Федерација, Литванија, Естонија, Украјина, Монако, Тунис, Саудијска Арабија, Нигерија, Перу, Еквадор и друге.

Основни циљ Конвенције је побољшање услова под којим се одобравају кредити за набавку бродова и то увођењем система који ће омогућити најадекватнију заштиту хипотекарних повериоца.

Хипотека/Mortgage

У вези ових правних института, треба истаћи да између ова два сродна института поред значајних сличности постоје и извесне разлике што је разлог зашто Конвенција кроз цео текст користи формулацију „mortgage“, односно хипотека“. Наиме, треба истаћи да се институт „mortgage“-а везује за земље англо-америчког правног круга. С тим у вези, иако има исти циљ као и хипотека на броду, „mortgage“ ипак ужива неколико особености. За разлику од хипотеке, код „mortgage“-а брод се може одузети од дужника ради искоришћавања од стране повериоца заложног права. Надаље, поред тзв. уписаног „mortgage“-а, који је у Енглеској први пут уведен Законом о трговачкој морнарици, дуго је постојао и тзв. неуписани „mortgage“ који и даље ужива судску заштиту пред судовима земаља англо-америчког правног круга. Постојање оваквих разлика између хипотеке и „mortgage“-а значајно је утицало на остваривање унификације на међународном нивоу у овој материји. Битно је истаћи да је у

СФР Југославији 1985. године усвојена законска новела којој је уведена могућност, уколико странке тако уговоре, да хипотекарни поверилац своје потраживање намири искоришћавањем брода, чиме се домаће законодавство приближило решењима англоамеричког правног система.

Конвенција, као и предходне две конвенције, не пружа дефиницију ова два института. Током рада на тексту Конвенције било је захтева да се ова два појма дефинишу, како би Конвенција направила квалитативан искорак у односу на предходне две конвенције и утврдила која су стварна јемства предмет уређења ове конвенције. Међутим, заједничка комисија стручњака која је радила на припреми текста конвенције утврдила је да није могуће дати дефиницију која би била прихватљива у свим правним системима. Било је покушаја да се сачини дефиниција која ће утврдити само основне особине ових института. С тим у вези, у оквиру СМІ изнет је предлог који је дефинисао ове институте као „уписиве терете исте природе који су засновани на поморским бродовима од стране њихових власника ради осигурања отплате новца“. Накнадно су избачене речи „од стране њихових власника“ као би ова конвенција обухватила и судске и уговорне хипотеке, да би потом биле избачене и речи „ради осигурања отплате новца“.

Конвенција у ограниченом обиму дефинише садржину поморске хипотеке уводећи чланом 1. став 1. тачка а) колизионо правило о признању хипотеке, по коме ће се хипотека признати ако је заснована и уписана у складу са правом државе у којој је брод уписан.

Надаље, ова конвенција у члану 1. став 1. тачка ц) прописује минимални обавезни садржај уписа хипотеке, па с тим у вези прописује да је неопходно навести „највиши износ осигураног износа“, што је изазвало незадовољство земаља англо-америчког правног круга, јер би таква одредба онемогућила уписивање тзв. „open account mortgage“-а код кога се износ задужења стално мења. С друге стране, остале државе су сматрале да би изостављањем овог услова настали многи други проблеми, па би тако у случају заснивања више хипотека на броду сваком следећем хипотекарном повериоцу била онемогућена процена оптерећености брода предходном хипотеком. На крају је нађено компромисно решење тако што су после формулације „највиши износ осигураног износа“ додате речи „ако је то услов према праву државе уписа“.

Све чешће коришћење *bareboat charter-a*, којим се омогућава да брод за време трајања овог уговора буде уписан у уписник државе на чијој територији *bareboat charterer* има пребивалиште, односно боравиште, наметнуло је потребу да се одговарајуће решење нађе и у овој конвенцији, којим би се пружила одговарајућа заштита хипотекарним повериоцима на броду који се даје под *bareboat charter*. С тим у вези, ова конвенција у члану 16. прописује да ако је поморском броду уписаном у уписник бродова једне државе допуштено да привремено вије заставу друге државе, у том случају упућивања на „државу у којој је брод уписан“ или на „државу уписа“ подразумева државу где је брод био уписан непосредно пре промене заставе. Оваквим решењем се истиче да привремени упис брода који је узет у *bareboat charter* неће утицати на државну припадност заложних права уписаних у оригинерни уписник.

Поморске привилегије

Конвенција прави разлику између два режима поморских привилегија, и то претхипотекарних привилегија, које се намирују пре хипотеке и постхипотекарних привилегија. У односу на претхипотекарне привилегије, Конвенција не прописује изричито да оне настају *ex lege* у тренутку настанка самог потраживања, с тим да из формулације текста Конвенције произилази да она усваја ово општеприхваћено начело. Такође, Конвенција усваја начело да

привилегија прати брод у било чије руке брод прешао. Коначно, Конвенција у члану 4. став 1. прописује да поморска привилегија настаје без обзира на личну одговорност власника брода, имајући у виду да наведени став прописује да поморска привилегија настаје без обзира да ли је потраживање усмерено против власника, закупца, менаџера или бродара. Из ове формулације произилази, такође, да су наручиоци (chareter-и) изузети, што је разлика у односу на одговарајућу конвенцију из 1967. године. До овог искључења је дошло на иницијативу делегације Велике Британије како би се текст ове конвенције ускладио са текстом Конвенције о привременом заустављању бродова у погледу лица која имају право да захтевају заустављање брода у вези са којим је настало поморско потраживање.

Конвенција врши класификацију привилегованих потраживања на пет категорија. Прву категорију чине потраживања за плате и друге износе који се дугују заповеднику брода, официрима и другим члановима бродске посаде у вези са њиховим запослењем на броду, укључујући трошкове репатријације и доприносе за социјално осигурање који се плаћају у њихово име. Другу категорију чине потраживање за смрт или телесне повреде које су се догодиле на копну или води, у непосредној вези са искоришћавањем брода. Трећу категорију чине потраживања по основу награде за спашавање брода. Четврту категорију чине потраживања за лучке таксе, трошкове пловидбе каналима и другим пловним путевима, као и за трошкове пилотаже и пету категорију чине деликтна и квазиделиктна потраживања која произилазе из материјалног губитка или оштећења проузрокованог искоришћавањем брода, осим губитка или оштећења терета, контејнера и путничких ствари које се превозе на броду.

Домен примене

Конвенција у члану 13. прописује да се њене одредбе примењују на све поморске бродове уписане у држави уговорници или у држави која није држава уговорница под условом да су њени бродови подвргнути јурисдикцији државе уговорнице. Оваква одредба има за циљ да прошири домен примене ове конвенције, јер ако се има у виду да ће се њене одредбе примењивати на брод државе нечланице који се налази под јурисдикцијом државе чланице, то заправо значи да ће се њене одредбе примењивати на све бродове који се налазе под јурисдикцијом државе чланице.

Престанак поморских привилегија, „mortgage“-а, хипотеке и осталих стварних терета на броду

Конвенција у члану 12. прописује да у случају принудне продаје брода у држави уговорници, сви уписани „mortgage“-и, хипотеке или терети, осим оних које је купац преузео на себе с пристанком повериоца, као и све привилегије и други терети било које природе престају да терете брод под условом да се у време продаје брод налази на подручју јурисдикције те државе, као и да је продаја обављена према праву те државе. Ова одредба има за циљ заштиту стицаоца брода.

Имајући у виду сва решења садржана у Конвенцији, иста представља савремен и најпотпунији међународни систем заштите стварних јемстава на броду до данас. Имајући у виду настојање Републике Србије да унапреди законодавни оквир који ће привући светске бродовласнике да делове своје флоте уписују у један од домаћих уписника поморских бродова, као и потребу да велики кредитори, односно банке или друге финансијске институције, добију одговарајући степен заштите у односу на превелики број поморских привилегија, па тиме и њихов домашај, што ће их последично подстаћи да одобравају финансијска средства потребна за куповину поморских бродова

домаћим привредним друштвима, потврђивање ове конвенције од великог је интереса за Републику Србију.

3. ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ У ИЗВРШАВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ

Конвенцијом се не стварају финансијске обавезе за њено извршавање.

4. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење предметног закона нису потребна финансијска средства.